

Informatieverstrekking uit strafdossiers

Wat vindt u ervan?

Op 1 augustus 2001 plaatste de advocaat van directeur R. Bakker van SE-Fireworks, verdachte van de vuurwerkkramp te Enschede, delen van het strafdossier op internet. In de zaak van 'het meisje van Nulde' gaf de advocaat van de moeder het dossier aan NRC-handelsblad; deze laatste zaak ligt momenteel bij de tuchtrechter. Wat vindt u van het verspreken van informatie uit het strafdossier?

De aanduiding 'lekken uit strafdossiers' heeft een negatieve bijklank. Alsof een advocaat iets doet wat eigenlijk niet mag. Daarom wordt in het vervolg van dit stuk gesproken over 'informatieverstrekking uit strafdossiers'. Wat wordt hieronder verstaan, en waarom is het een discussie waard? Mág een advocaat wel informatie verstrekken over een zaak als deze nog onder de rechter is?

Informatieverstrekking uit strafdossiers kan op twee manieren gebeuren. Een advocaat staat een journalist telefonisch of in de media te woord en verstrekt informatie over een strafzaak die hij behandelt; of een advocaat geeft een strafdossier van een lopende zaak aan een journalist, die er vervolgens een stuk over schrijft, waardoor de zaak uitgebreid in de media komt.

Met name de tweede manier van informatieverstrekking heeft de afgelopen jaren tot ophef geleid, maar ook de eerste vorm van informatieverstrekking kan tot commotie leiden. Op 26 november 2002 stond in *het Parool* een artikel met de kop 'Volkert bekent, maar wie lekte?' Onduidelijk was in dit geval wie gelekt had, het OM of de advocaten van Volkert van der G. Uit dit voorbeeld blijkt verder dat niet alleen de advocatuur, maar ook het OM met deze materie worstelt.

In het reguliere overleg tussen de Orde en het College van Procureurs-generaal staat het onderwerp dan ook regelmatig op de agenda. In het verleden is ook vanuit de politie en het OM een aantal keren informatie 'weggelekt' over de persoon van de verdachte, diens maatschappelijke positie en hetgeen hij tijdens verhoren heeft verklaard. Het OM heeft inmiddels de teugels strak aangetrokken: bij voorlichting over individuele strafzaken dient het OM in de eerste plaats rekening te houden met de belangen van opsporing en vervolging. Ook de persoonlijke levenssfeer van bij de strafzaak

betrokken personen moet in acht worden genomen. Dezelfde bescherming geldt ook voor slachtoffers, nabestaanden, aangevers en getuigen. Deze visie is vastgelegd in 'Aanwijzing en beleidsnota', voorlichting, opsporing en vervolging, geldig van 1 augustus 2002 tot 1 augustus 2006.

Is complete mediastilte tijdens een lopende strafzaak een oplossing? Een dergelijk verbod zal in elk geval moeilijk te handhaven zijn. Door de groeiende belangstelling van de pers en de media voor met name grote strafzaken zal de advocatuur regelmatig in de publiciteit betrokken worden.

UITGANGSPUNTEN

Hoogste tijd dus voor de advocatuur om een eigen visie op dit punt te ontwikkelen. Onderstaande uitgangspunten zouden als vertrekpunt van de discussie kunnen gelden:

1. Uitgangspunt voor alle deelnemers aan het strafproces is dat het proces niet in de media maar ter terechtzitting wordt gevoerd. Indien en voorzover het belang van de cliënt dit vergt en dus een aanwijsbaar en te respecteren belang in het geding is, zulks ter beoordeling van de advocaat, en de cliënt daarvoor uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven, kan informatieverstrekking – al dan niet door inzage in delen van het strafdossier – door een advocaat aan de pers over een strafzaak gerechtvaardigd zijn. Die informatie wordt dan met open vizier, dat wil zeggen met naam en toenaam van de advocaat, verschaft. Bij informatieverstrekking aan de pers houdt de advocaat voorzover het belang van de cliënt dit toelaat rekening met gerechtvaardigde belangen van derden, waartoe ook algemeen maatschappelijke belangen, zoals opsporingsbelangen, behoren;

2. Indien de advocaat overweegt (delen uit) het strafdossier aan de pers te openbaren geldt het volgende: strafdossier behoren in beginsel niet aan de pers te worden verstrekt. Zij zijn daarvoor niet bestemd. Op deze hoofdregel is in zeer bijzondere omstandigheden één uitzondering denkbaar, indien en voorzover er sprake is van een gerechtvaardigd verdedigingsbelang. In dat geval worden persoonsgegevens van derden geanonimiseerd, tenzij het verdedigingsbelang zich daartegen verzet.

DRAAGVLAK

De Algemene Raad hecht er aan dat er binnen de beroepsgroep een discussie over de problematiek op gang komt. De Raad is benieuwd hoe u over het verstrekken van informatie uit strafdossiers denkt, zodat er een definitief standpunt geformuleerd kan worden. Een standpunt dat breed in de beroepsgroep gedragen wordt.

PEILING

Volgende week zal er in de elektronische nieuwsbrief Orde van de dag aan de hand van een stelling een meningspeiling plaatsvinden over dit onderwerp. U kunt zich voor deze gratis nieuwsbrief aanmelden via enova@reedbusiness.nl

U kunt een schriftelijke reactie ook richten aan Lucien Wopereis (l.wopereis@advocatenorde.nl); Nederlandse Orde van Advocaten, postbus 30851, 2500 GW Den Haag).

(Anne-Marieke van Arkel, Coördinator Public Affairs en Wetgevingsadvisering van de Orde)